

SEBASTIAN

FITZEK

PSYCHOTHRILLER

MIMIKA

TATRAN

**SEBASTIAN
FITZEK**

P S Y C H O T H R I L L E R

MIMIKA

TATRAN

Z německého originálu Sebastian Fitzek: Mimik,
vydaného nakladatelstvím Droemer Verlag, Ein Imprint
der Verlagsgruppe Droemer Knaur GmbH & Co. KG,
Mníchov 2022,

přeložila Michaela Škultéty.

Vydalo Vydavatelstvo TATRAN, Bratislava 2024

jako svou 5454. publikaci.

Vydání I.

Přebal a vazbu podle originálu zpracoval Peter Zentko.

Odpovědná redaktorka Tereza Semotamová

Korektorka Táňa Holasová

Technický redaktor Peter Zentko

Sazba AldoDesign, Bratislava

Vytiskla tiskárna FINIDR, s.r.o., Český Těšín.

www.slovtatran.sk

:: knihy pro **hodnotnější** život

All rights reserved.

This book has been negotiated through AVA international GmbH,
Germany (www.avainternational-de).

Copyright © 2022 by Verlagsgruppe Droemer Knaur GmbH & Co. KG,
Munich, Germany

Translation © Michaela Škultéty 2024

Czech edition © Vydavateľstvo TATRAN 2024

ISBN 978-80-222-1498-8

Věnováno Regině Zieglerové

Odborné poradenství poskytl Dirk Eilert, přední expert na mimiku
a řeč těla v německy mluvících zemích.

Člověk nikdy úplně nepozná sám sebe.
Každou noc se změní,
k horšímu, nebo k lepšímu.

Theodor Fontane

Prolog

Mami, mně je zima.“

„To přejde.“

Šestiletá dívka se třásla. Měla si vzít punčocháče, ale doma bylo teplo. Jak to, že je před odchodem vždycky tak těžké si představit, jaká může být venku už po pár minutách zima?

Zvlášť když se člověk dlouho nehýbe.

„Můžeme už jít domů?“

„Nelíbí se ti náš výlet?“

„Ty kameny jsou hrozně tvrdé.“

„To přejde,“ řekla jí maminka, ale dívka o tom pochybovala. Zítra bude mít určitě všude modřiny.

„Jen klidně lež.“

„Jak dlouho ještě?“

„Dokud ti neřeknu.“

Mámin hlas zněl roztřeseně, jako by jí samotné byla zima, ale nechtěla to přiznat. Celý den zněla tak divně. Možná byla zase v nemocnici a dozvěděla se špatné zprávy. Poprvé, když byla několik týdnů pryč a vypadaly jí vlasy, zněla taky divně. Jako kdyby byla našťavaná a smutná zároveň. Možná i ona cítila vibrace, které se přenášely do hrudi a hlasivek?

„Mami?“ zeptala se, když si byla jistá, že vibrace, které ovládly její tělo, nejsou jen zdánlivé.

„Ano?“

„Slyším divný zvuk.“

„Nevšímej si toho.“

Ale proč ne? Už půl hodiny se vůbec nic nedělo, jen ruce

a nohy jí připadaly čím dál cizejší, jak byly studené a necitlivé. Ještě chvíli čekala a pak řekla: „Ten zvuk. Je hlasitější a hlasitější.“

„Neboj se. Jen klidně lež.“

Máma ji vzala za ruku. Ale ne jako předtím. Spíš jako když člověk uchopí nějaký předmět. Majetnický.

Ve tmě se otočila k mámě, která se na ni taky podívala. Do máminých očí dopadalo měsíční světlo a jí se zdálo, že v nich vidí odraz sebe samé. Dívka v první chvíli nedokázala říct, čeho se bojí víc: jestli toho, co vidí v mámině tváři, nebo toho, co říkala.

„Nikdy nesmíš zapomenout jednu věc.“

„Jakou, mamí?“

„Vyšla jsi ze mě. Jsi moje vlastní krev.“

Chlad noci tvořil znepokojivou jednotu s mrazem v máminých očích. Dívka chtěla odvrátit zrak, ale nemohla, jako by matčiny zorničky byly magnety, které přitahovaly její pohled.

„*Kam se poděla tvoje láska?*“ chtěla se zeptat. „*To, jak ses na mě dívala dřív.*“ Teď jí matčiny oči připomínaly zamrzlé jezero.

Vyrušily ji vibrace. Procházely jí celým tělem, když jí matka přikázala: „Zavři oči! A ať se děje cokoli, neotvírej je, dokud ti neřeknu.“

Vyděšeně poslechla. V matčiny oči totiž viděla ještě něco jiného, od čeho se bude chtít do konce života odvracet.

Ležely tiše vedle sebe, zatímco hluk sílil a vibrace byly čím dál nepříjemnější. Náhle máma pronesla panovačným tónem: „Nikdy ale nezapomeň: my dvě, ty a já, jsme stejné! Jsme jedno a to samé, jedna a tatáž osoba!“

Vykřikla ta slova, přestože byly tak blízko u sebe, ale ten hluk a vibrace ji k tomu donutily. Všechno kolem ní znělo tak hrozivě, že se dívka vzepřela matčinu příkazu a otevřela oči. Podívala se na oblohu, která byla mnohem jasnější než před několika minutami, když si tu venku lehly.

„Mami?“ Otočila se k ní, ale nedokázala už rozpoznat její tvář, tak byla oslepená.

Chtělo se jí křičet, utíkat a plakat, to všechno současně.

Ale na většinu z toho už bylo pozdě.

Byla příliš malátná na to, aby vstala.

Chlad kolejového lože, na němž ležela, jí ochromil ruce i nohy. A světla nákladního vlaku, jenž se k ní řítit tmou, byla příliš, příliš blízko.

1. kapitola

O 27 let později
Hannah Herbstová

Klid. Příliš velký klid.

V tuto denní dobu Hannah obvykle slyšela dětský smích a křik už na ulici, alespoň pokud měla štěstí a našla parkovací místo poblíž školky Trpasličí les. Někdy musela několikrát objet celý blok, než se něco uvolnilo, přestože většina obyvatel měla garáž přímo na pozemku u své vily. Během dopravní špičky fotbalisté spěchali na nedaleká sportoviště a žáci ze sousední waldorfské školy čekali, až je jejich rodiče-taxikáři vyzvednou, jenže auta parkovala dokonce i ve dvou řadách, jako v méně luxusních lokalitách při zavážce zboží. Dnes však Hannah oznámila, že si Paula vyzvedne dřív, a proto si mohla vychutnat volný výběr parkovacího místa přímo před budovou evangelické mateřské školy s plochou střechou.

Neobvyklé bylo i to, že brána nebyla řádně zavřená. Hannah se poplašeně chytila za hrdlo. Něco tu bylo špatně a zdálo se, že se jí to něco omotává kolem krku studenými prsty.

Ještě nikdy se jí nepodařilo vstoupit do školkové předzahrádky bez zadání PIN kódu. Všichni toto bezpečnostní opatření dodržovali a při příchodu a odchodu čekali, až bzučák přestane bzučet a branka pevně zaklapne, aby žádné dítě nemohlo jen tak vyběhnout na ulici.

Že by byli na výletě?

Ale to by Myrte, ředitelka, určitě něco řekla, když jí ráno vyprávěla o tom velkém dni. Chtěli vzít celou rodinu na vernisáž Richardovy nové výstavy v Drážďanech. I Kyru, Richardovu dceru z prvního manželství, kvůli tomu vzali ze školy o něco dřív.

Ticho, i když otevřela dveře do vestibulu.

Hannah prostudovala nástěnky v zádveří a objevila zmínku o Wolfu Schlagmannovi, novém praktikantovi, který si přál, aby mu děti říkaly Wolle. Vedle jeho fotografie viselo oznámení o tom, že se zase bude vyučovat hudební výchova pro předškoláky. Plavání bylo na programu až zítra. Na dnešek nebylo v plánu nic mimořádného.

Hannah otevřela další dveře, za nimiž se nacházel prostor šatny. Bundy pro tučet batolat tu byly více nebo méně pečlivě pověšeny, v přihrádkách bylo uloženo oblečení na převlečení a pod nimi malé botičky.

Tady už ticho nebylo. Přesto se neviditelná smyčka kolem jejího krku utáhla ještě víc. Zvuky, které teď doléhaly k jejím uším, byly něco, co Hannah ve školce ještě nikdy neslyšela. Ani se do místa, kde by děti měly být šťastné, nehodily. Jistě, docházelo tu k výbuchům vzteku, záchvatům pláče a slzám, když některé dítě zakoplo a narazilo si například koleno. Co však bylo příčinou tohoto neustálého syčení, které se při bližším zkoumání skládalo přinejmenším ze tří vrstev: šeptání, kňourání a vzlykání?

Hannah prošla šatnou směrem k ústřední části školky, otevřela úplně poslední dveře a spatřila šíleného únosce zhruba ve stejnou dobu, kdy ho i zaslechla.

„Řekni mi, kdo to byl!“ křičel. „Jinak vás oba zabiju!“

2. kapitola

Vyzábělý, asi pětadvacetiletý muž stál uprostřed víceúčelové místnosti, která se nacházela mezi místnostmi pro jednotlivé skupiny a kuchyní. V tuhle denní dobu se v ní obědvalo. Ve vzduchu se vznášela vůně brambor na rozmarýnu a cizrny. Na malých stolcích stály plné talíře. Děti, které z nich měly jíst, se však choulily u klavíru, před nímž se na podlaze krčily Myrte s Anjou a ochrannitelsky objímaly ty nejmenší.

Proto ten syčivý šepot: „Nedívejte se tam, dívejte se jinam, dívejte se na zem,“ říkaly dětem tiše do ucha a i ony samy se sotva odvážíly vzhlédnout.

Únosce stál uprostřed místnosti, na místě, kde v prosinci vředy stával vánoční stromeček. Měl ve své moci dvě děti, každou rukou svíral jedno z nich pevně za límec.

Mozková škytavka – tak později Hannah svému manželovi Richardovi popsala pulzování, které pocítila v hlavě při pohledu na životu nebezpečnou situaci. Pocit, jako by se miliardy buněk pod její lebkou v nepravidelných intervalech zmítaly v křečích a opakovaně tak přerušovaly tok myšlenek.

Holčička v pachatelově sevření byla... *no ano* ... Samira, holčička s tmavými vlasy a jasně zelenýma očima, vředy nosila ve vlasech mašli. Dnes měla červenou, ladila jí s šatičkami s Mickey Mousem. To ona tak srdceryvně vzlykala a kňourala.

Chlapec vedle ní mlčel, přestože to byl on, komu únosce tiskl hlaveň ke spánku. Na rozdíl od Samiry nemusela Hannah nad křestním jménem dlouho přemýšlet. Protože to byl Paul. Její pětiletý syn.

3. kapitola

Panebože!“ vydechla téměř nezvučně, neviditelné ruce „kolem hrdla jí skoro nedovolovaly dýchat. Nikdo si jí nevěšimal. Ani vychovatelky, ani Paul, dokonce ani ozbrojený únosce.

„Kdo z vás vykládal ty lži?“ zakřičel někam do místnosti.

Hannah měla pocit, že se jí příval myšlenek snaží doslova vytlačit z hlavy.

Já ho znám. Před chvílíčkou jsem ho přece viděla.

Wolfův – „můžete mi říkat Wolle“ – obličej zkřivený do grimasy měl jen málo společného s usměvavou fotografií z žádosti o zaměstnání, kterou si Hannah před chvílí prohlížela na nástěnce.

///

Už za několik hodin budou internetové zpravodajské magazíny psát o tom, co novinám bude trvat do druhého dne: jak „vrah ze školky“ vnikl do budovy mateřské školy se zbraní v ruce a jak se si tam počínal jako šílenec.

Kdo se bojí zlého Wolleho? Jeden redaktor si nenechal ujít příležitost na takhle hloupý titulek.

Wolfa „Wolleho“ Schlagmanna obvinilo jedno dítě – veřejnost se nikdy nedozví, které to bylo –, že ho osahával, když ho houpal na houpačce. Stalo se to už před několika dny. Vedení školky praktikanta až do objasnění incidentu suspendovalo a bohužel nejenže zapomnělo sundat z nástěnky jeho fotografii, ale ještě mu nechalo vzkaz ve hlasové schránce. Tu si

vyposlechla Wolleho manželka, která byla ve vysokém stupni těhotenství. Protože manželství beztak procházelo krizí, byl tu další důvod, proč nastávajícího otce vyhodit ze společného bytu. Zároveň to řekla svým přátelům a rozneslo se to i na odborné škole sociálně pedagogické, kde Wolle studoval. Opuštěný a očerňovaný muž měl za to, že se ocitl na konci svého soukromého i profesního života. Zda skutečně někoho osahával, se nikdy nezjistilo. Nebylo však pochyb, že někdo s takovými sklony k excesivním záchvatům agrese by nikdy neměl pracovat v blízkosti dětí. Měl zcela zjevně patologickou násilnickou povahu, a vztek ho navíc zaslepoval a zbavoval úsudku. Samiru a Paula si jako rukojmí nevybral záměrně. Měli jen tu smůlu, že mu jako první padli do rukou.

Paul.

Díval se směrem k Hannah, ale skrze ni. Jako by byl omráčený. Zamávala na něj a potřásla hlavou. Nepříliš důrazně, protože nechtěla za žádnou cenu upoutat únoscovu pozornost.

Dobře. Vidí mě.

Hannah přepnula do režimu nonverbální komunikace. Její nejlepší kamarádka Telda jednou řekla, že je to něco jako telepatie, jak dokáže komunikovat s blízkými lidmi, aniž by používala hlasivky. Vyžadovalo to však také citlivý protějšek, jako byl Paul, s nímž to cvičila znovu a znovu od chvíle, kdy se začal zajímat o profesi své matky.

„*Ochráním tě!*“ naznačila mu tak, že dvakrát po sobě pevně stiskla víčka a teprve po vteřině je znovu otevřela.

„*Mami, jaké je tvoje povolání?*“ zeptal se jí Paul poprvé asi před rokem a ona mu odpověděla: „*Čtu v tvářích.*“

Nakrčil pihovatý nos a s rošťáckým úsměvem se zeptal: „*Aha? A co čteš v té mé?*“

„*Radost, zvědavost... a že to v tvém pokoji už zase vypadá jako po bitvě!*“

Paulovi byly tehdy teprve čtyři roky a už tehdy to chtěl vysvětlit podrobněji. A ona mu to vysvětlila podrobněji. Že coby

expertka na mikrozvuky věnuje pozornost sebemenším změnám v obličejových svalech. Pohybům rtů a brady, očí a nosu, obočí a čela. Mikroprojevům, které člověk nedokázal ovládat, ani kdyby to sebevíc trénoval – a jsou během mrknutí oka zase pryč.

„*Tak poznáš, jestli někdo lže?*“ zeptal se.

„*Nebo jestli se bojí, je znechucený, veselý nebo smutný.*“

Nebo cítí bezmoc spojenou s ochotou zaútočit. Jako právě teď Wolle. Viděla, že je přesvědčený, že už nemá co ztratit. Takoví byli nejnebezpečnější.

„*Mikrozvuky...*“ pokusil se zopakovat Paul. „*K čemu takové hloupé mikrozvuky jsou?*“

Zachichotal se, když ho pod tričkem pošimrala na pupíku a nazvala ho „*drzým cvrčkem*“. Dějala to až příliš často, prostě proto, že jí jeho řehot, který stále zněl jako batolecí chichotání, připadal roztomilý.

„*Pracuju třeba pro policii nebo pro soud. Někdy si nejsou jistí, jestli je ten člověk doopravdy zlý. Pak jsem u toho, když s nimi mluvím, a dívám se, jestli výraz jeho obličeje odpovídá tomu, co říká nebo dělá.*“

U Wolleho žádné pochybnosti neexistovaly. U něj se všechny znaky shodovaly.

Zdvižené vnitřní koutky obočí: bezradnost. Pichlavý pohled: vztek. Každou chvíli vybuchne. Byl na pokraji toho, že ukončí několik životů najednou. Jedinou otázkou bylo, který bude první.

Paulův, nebo Samiřin?

Musí jednat. Hned!

„Hej,“ zavolala Hannah a teď si jí všimli. Únosce se na ni krátce podíval, Paulův pohled na ní ulpěl déle.

Dobře, to je dobře.

„Vzpomeň si, co jsem ti ukázala,“ zformovala nehlučně rty a přiložila si ukazováček ke spánku. „Vzpomeň si!“

Paul ztěžka oddechoval, ale přikývl. Četl jí v očích, co mu chtěla říct.

Richard si myslel, že je to předčasné, ale podle jejího názoru se s budováním empatie u dětí nedá začít dost brzy. Studium mimiky bylo v podstatě totéž – člověk se naučil interpretovat pocity druhého, aniž by musel cokoli říct. A stejně jako Richard naučil Paula jezdit na kole a fotografovat, Hannah ho seznámila se základy řeči těla.

„*Co jsme trénovali?*“

Paul znovu přikývl. Pochopil to. Přečetl si to v jejím pohledu. Hannah děkovala bohu, že začala bystřit jeho smysly tak brzy.

Ukázala na své oči, pak na Wolleho.

Ano, přesně tak. Podívej se na něj! Neodvracej pohled! Vyhledávej oční kontakt!

Lekce č. 1: Upřímnost! Udržovat oční kontakt. S pravdou se podle ní člověk dostane v životě nejdál. A pravdu u lidí nepoznáte na základě slov, ale podle mimiky.

„*Neexistuje nic upřímnějšího než opřít se pohled a přitom dát otevřeně najevo své pocity,*“ učila Paula.

Při povídání s kamarádem, později při rozhovoru s učitelkou a pak, když přijde čas, na prvním rande. Na všechny tyto situace Hannah během Paulova tréninku myslela. Na boj o přežití v mateřské školce ne.

Ano, tak je to dobře. Přesně tak.

Srdce jí bušilo v hrudi jako pěst na dveře pokoje, když viděla, že Paul zatahal muže za rukáv košile.

„He?“

Wolle se podíval na jejího syna. Pistole mu teď mířila přímo mezi oči. Přesto Paul neudělal žádnou chybu. Podařilo se mu to, čeho Samira nebyla schopna. Oči měla zalité slzami, tělo se jí doslova otřásalo vzlyky. Laik tak zaslepený jako Wolle si to mohl vyložit nejen jako strach ze smrti a bezmoc, ale také jako projev viny. Naproti tomu Paulova mimika způsobila, že vypadal nevinně jako anděl. Smutně, vyděšeně, ale upřímně. A když se chlapci podařilo odolat hypnoticky pronikavému, zuřivému pohledu zoufalého muže připraveného

sáhnout k násilí, Wolle se rozhodl. Nikoli vědomě. Byla to spíš intuice, že vychovatel Paulovi uvěřil, když řekl: „Já jsem nic neprovedl, Wolle.“

Riskovala jsem vědomě její smrt? ptala se Hannah sama sebe ještě po mnoha letech, když si na to vzpomněla. Provedla snad vědomě triáz? Využila toho, co věděla o mimice, aby její dítě vypadalo nevinněji než to druhé? Aby Paul zůstal ušetřen poháru a střela nepronikla do jeho hlavy, ale do Samiřiny?

Protože od té vteřiny se veškerý Wolleho hněv soustředil na ni. Wolle Paula pustil, ale ten neutekl, přestože na něj Hannah mávala. Potom na něj zakřičela, aby ho přivolala k sobě. Její syn však stál na místě. Už se nedíval do očí únosce, ale na jeho pistoli, jejíž hlaveň teď po krátkém pootočení spočívala na Samiřině spánku.

Hannah neslyšela stisknutí spouště. Neslyšela ani výstřel. Přesto se po linoleu náhle rozlila krev.

To se mělo vysvětlit později. I to, odkud se vzal kapesní nůž, který Paul nikdy neměl vyndávat ze zásuvky Richardova psacího stolu, natož aby ho nosil do školky.

„*Chtěl jsem si s Markem vyřezávat,*“ udal Paul později do protokolu.

Místo toho využil prvního okamžiku, kdy se o něj Wolle přestal zajímat, a zabodl mu čepel do stehna. A tím v poslední vteřině zachránil život Samiře, která už byla v bezpečí doma, zatímco lékaři ve virchowské klinice stále bojovali o vychovatelův život.

Linoleum ve školce se dalo snadno vyčistit. Už druhý den ráno nebylo po psychicky narušeném pachateli, který málem zastřelil dítě, ani stopy.

Krev tekla jen v Hanniných vzpomínkách.

Hrůzné obrazy postupně ztrácely na intenzitě. Trvalo však ještě sedm let, než Hannah přestaly pronásledovat ve spánku.

A to pouze proto, že je nahradily obrazy ještě děsivější noční můry, která se odehrála v domě rodiny Herbstových v noci z dvanáctého na třináctého října.

4. kapitola

O sedm let později,
dům Hannah, Richarda,
Paula a Kyry Herbstových,
noc ze 12. na 13. října

Jeden masový vrah kdysi řekl, že zabít člověka je snadné. Těžší je s tím žít.

Tak schválně, jestli je to pravda.

První bodnutí, přímo do srdce, vyžadovalo téměř nadlidské úsilí. Přestože bylo rychle po všem a Kyra si vůbec ničeho nevšimla. Jen poslední povzdech patnáctileté dívky.

Potom byl na řadě její otec. Ten umíral hlasitěji. Ale ticho, které nastalo po jeho posledním výdechu, ohlušovalo víc než jeho předsmrtné křeče.

Tmou v ložnici se šířil pach železa. Ucpával chloupky v nose. Stopy měsíčního světla, které zabloudily okny v prvním patře, zalévaly scénu rtuťovitou září. Kreslily stíny tančících větví na světlý koberec, který lačně nasával krev kapající z nože po cestě do předsíně.

Jak legračně vypadaly dveře druhého dětského pokoje. Poplené zelenou tabulovou folií a popsané černým fixem:

Od mých 12. narozenin se nařizuje klepat!

Podepsán: Paul

Tak do toho. Je už pozdě, zabíjení člověka unaví.

Vydatné zívnutí přehlušilo tiché zavržení pomalu se otevírajících dveří do potemnělého dětského pokoje.

Uvnitř se nacházel poslední cíl dnešní noci.

5. kapitola

13. října
současnost

Úmrtí v důsledku požáru jsou obvykle úmrtí v důsledku kouře.“

S touto větou v hlavě se probudila a začala bezděčně nasávat vzduch nosem. Jako by se chtěla ujistit, že budova nehoří a kouř už se jí nehrne do pokoje.

Ale nic takového se nedělo. Necítila pach spáleniny, žádný kouř si neprorážel cestu mezerou pod vstupními dveřmi napravo od ní přes odřený koberec, který kdysi musel být krémový a s hlubokým vlasem, ale teď vypadal jako špinavá rohožka: šedivý a sešlapaný.

„Při požáru většina lidí nezemře v plamenech. Udusí se jedovatými zplodinami.“

No a pak už měla naprosto jasný výhled: na lustr z mléčného skla, připomínající starou salátovou mísu, nedbale přišroubovanou ke štukovanému stropu a flekatou jako přehoz, na němž Hannah ležela a který se barvou sotva lišil od zatažených závěsů na její straně. Hnědé plachty, tlusté jako kabát, nepropouštěly vůbec žádné světlo, takže nevěděla, jestli je noc, nebo jestli závěsy jen mimořádně dobře zatemňují místnost. *Možná* – a to byla jen jedna z mnoha myšlenek, které ji znepokojovaly – *možná za nimi nejsou žádná okna?*

Možná že ty závěsy jsou jenom atrapa, stejně jako plastové orchideje ve váze na komodě. Na druhou stranu televize vedle komody byla skutečná. Běžela s podivně monotónním šumem v pozadí, i když ona ji momentálně vnímala spíš jako jediný zdroj světla než jako zdroj informací. Monitor byl příliš malý. Aby viděla, co se na něm zobrazuje, musela by zved-